FiCom ry | Marko Lahtinen
22.2.2022

FiComin lausunto komission tiedonannosta suuntaviivoiksi valtiontukisääntöjen soveltamisesta laajakaistaverkkoihin

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt FiComilta lausuntoa valtioneuvoston selvityksestä koskien komission tiedonantoa suuntaviivoiksi valtiontukisääntöjen soveltamisesta laajakaistaverkkoihin (E 7/2022 vp). FiCom kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja toteaa seuraavaa:

FiComin pääviestit

- **FiCom puoltaa Suomen kantaa ja erityisesti yksityisten investointien painottamista, teknologianeutraalisuutta, mustien alueiden tukemisen kriittisyyttä ja ehdotettuja nopeusrajoja.**
- **Suomen kannassa olisi syytä tuoda painokkaammin esille se, että tukea ei tule myöntää kilpailuille alueille, joilla on jo tarjontaa, koska silloin tuen myöntäminen ei vastaa sääntelyn tarkoitusta.**
- **Suomen kantaan tulisi nostaa laajakaistaliittymän käyttöönottoa koskevat setelit komission ehdotuksen mukaisesti – erityisesti laajakaistaliittymäseteli.**
- **Suomen kannassa tulisi suhtautua kriittisemmin tukkuvelvoitteiden lieventämiseen vähemmän kilpailuilla alueilla sekä siihen, että komission tiedonannossa kilpailuilla alueilla vaaditaan tehokkaita ja täysiä velvoitteita.**

FiCom puoltaa Suomen kantaa

Kuten Suomen kannassa todetaan, Suomessa valtakunnallinen laajakaistatukiohjelma perustuu yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen, ja nyt käsiteltävien suuntaviivojen merkitys on ollut kansallisesti vähäinen.

FiComin käsityksen mukaan useimmat Suomen kannassa nostetut asiat ovat kannatettavia. Tukia harkittaessa ja niitä myönnettäessä aivan keskeistä on, että ne eivät häiritse markkinatoimintaa tai syrjäytä yksityisiä investointeja. Suomessa viestintäverkot – niin mobiilit kuin kiinteätkin – on rakennettu pääosin markkinaehtoisesti, ja näin on jatkossakin, ellei markkinaa sekoiteta epätoivottavalla tukisääntelyllä. Mobiiliverkot kattavat suomalaiset kotitaloudet lähes sataprosenttisesti ja nopea kiinteä laajakaistayhteys on saatavilla 77 prosenttiin kotitalouksista.

FiCom pitää tärkeinä ja kannatettavina myös teknologianeutraalisuutta ja komission ehdottamia nopeusrajoja koskevia Suomen kantoja. Lainsäädännön tulee mahdollistaa erilaisten verkkojen ja palveluiden tarjoaminen ja yritysten tehtäväksi jäävät keinot ja toteutus. Viestintäverkkoteknologiat kehittyvät jatkuvasti, joten mitään teknologiaa ei tule suosia. Toimiva kilpailu kirittää markkinaehtoista toimintaa ja hyödyttää kuluttajia mm. parempina viestintäpalveluina, edullisempina hintoina sekä laajempina valinnanmahdollisuuksina.

Koska viestintäverkot kehittyvät koko ajan, tulisi laajakaistatukipolitiikkaa tulevaisuudessa arvioida siitä näkökulmasta, onko eri verkkoteknologioita tarvetta erotella lainkaan.

Tukien myöntämiseen ja velvoitteiden asettamiseen tulee suhtautua kriittisemmin

Tukea ei tule myöntää kilpailuille alueille, joilla on jo tarjontaa. Kilpaillun alueen tukeminen ei vastaa sääntelyn tarkoitusta, ja se on tukirahojen tarpeetonta ja hyödytöntä käyttöä. Suomen kannassa asiaa voisi kritisoida nykyistä painokkaammin.

Tukkuvelvoitteiden lieventäminen vähemmän kilpailuilla alueilla on hyvin erikoista, kun toisaalta kilpailuille alueille vaaditaan tehokkaita ja täysiä velvoitteita. Velvoitteiden tulisi olla toisin päin: kun toimiva kilpailu on hoitanut tarjonnan, ei tukea tarvita. Tukea tuleekin tarjota vain alueille, joissa huippunopeaa verkkoa ei ole tarjolla tai edes suunnitteilla. Tältä osin Suomen kantaa voisi terävöittää.

Laajakaistaliittymäseteliin tulee suhtautua myönteisesti

FiCom on useasti esittänyt kotitalousvähennyksen laajentamista oman tontin ulkopuolisille töille sekä laajakaistasetelin käyttöönottoa. Tällainen kotitalouskohtainen tuki lisäisi erityisesti kuituliittymien kysyntää. Suomen kantaan tulisikin nostaa laajakaistan käyttöönottoa koskevat setelit komission ehdotuksen mukaisesti − erityisesti laajakaistaliittymäseteli.

FiCom oudoksuu jossain määrin sitä, että laajakaistaliittymäseteli tai sosiaalinen seteli kuuluu EU:n toimivaltaan, kun kyse on kuluttajan käyttöön tulevasta verkko- eli tilaajayhteydestä. Kuuluvatko setelit EU:n toimivaltaan, jos tuettavan verkon omistajalle lähtökohtaisesti asetettaisiin riittävät ja tarkoituksenmukaiset velvoitteet? Laajakaistaliittymäsetelin osalta on lisäksi huomioitava, että sillä voidaan kattaa enintään 50 % tukikelpoisista kuluista.

Tietoliikenteen- ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry

Marko Lahtinen
lakiasiat